

Kotka 9.2.2010

Aluekehitykseen liittyvää sanastoa

Aluehallinnon uudistamishanke (ALKU) käynnistettiin selkeyttämään valtion aluehallinnon viranomaisten rooleja, tehtäviä, ohjausta ja aluejakoja. Hankkeen toimikausi oli 29.6.2007 - 31.12.2009. Uudistuksen tavoitteena on parantaa aluehallinnon kansalais- ja asiakaslähtöisyyttä, tuloksellisuutta ja tehokkuutta. Tasavallan presidentti vahvisti valtion uutta aluehallintoa koskevan lainsäädännön 20.11.2009 ja lait tulivat voimaan 1.1.2010. Valtioneuvosto antoi samana päivänä uusia aluehallintovirastoja sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia koskevat asetukset. Uudistuksessa on vahvistettu maakunnan liittojen toimivaltaa aluekehittämismääräyksinä kokoamalla liittoihin alueellisia kehittämistehtäviä. Maakunnan liitot ovat saaneet lakisääteisen vetovastuun alueiden kehittämisen kannalta keskeisissä suunnittelu- ja ennakointitehtävissä. Maakuntaohjelmien vaikuttavuutta valtion alueviranomaisiin nähden lisätään. Maakunnan liittojen yhteistoiminnan järjestämiseksi maa on jaettu maakuntien yhteistoiminta-alueisiin merkittävien ylimaakunnallisten asioiden käsittelemistä varten. Metsäkeskukset on kytketty uudistuksessa toiminnallisesti valtion aluehallinnon yhteyteen.

Aluehallintovirastot (AVI) ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2010. Aluehallintovirastoja on Manner-Suomessa kuusi. Viranomaisen tukea alueellista yhdenvertaisuutta hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä alueilla. Virastot edistävät perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävästä käytöstä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla. Aluehallintovirastot (AVI) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY) hoitavat tehtäviä, joita ovat aiemmin hoitaneet lääninhallitukset, TE-keskukset, alueelliset ympäristökeskukset, ympäristölupavirastot, tiepiirit ja työsuojelupiirien työsuojelutoimistot. AVI toimii yhteistyössä kuntien kanssa ja sen alaisuudessa toimivat maistraatit.

Aluekehitys: Maakunnan liiton aluekehitystehtävät määritellään aluekehityslaisissa. Kymenlaakson aluekehityksen tavoitteet määritellään maakuntasuunnitelmassa ja maakuntaohjelmassa. Aluekehityksen keskeisemmät toteuttamisvälineet ovat kansalliset ja EU-ohjelmat, joita rahoitetaan valtion talousarviosta ja EU:n rakennerahastoista.

Aluekehitysrahasto (EAKR) Euroopan unioni osallistuu suomalaisten alueiden kehittämiseen Euroopan aluekehitysrahaston varoin viiden ohjelman avulla. Rahastosta tuetaan hankkeita, jotka kehittävät yrityksiä, innovaatioiden syntymistä, verkottumista, osaamista ja alueiden saavutettavuutta. Suomessa toteutetaan rakennerahastokaudella 2007- 2013 viittä alueellista EAKR- ohjelmaa. Etelä-Suomi, Itä-Suomi, Länsi-Suomi, Pohjois-Suomi sekä Ahvenanmaa toteuttavat kukin omaa ohjelmaansa. Kymenlaakso on osa Etelä-Suomen EAKR- ohjelmaa. Aluekehitysrahasto tukee yrityksiä ja alueiden rakenteellista kehitystä investoinneilla, joilla turvataan asukkaiden tasa-arvoisuus ja tulevaisuus eri maakunnissa. Euroopan aluekehitysrahaston tukea myönnetään myös Euroopan alueellisen yhteistyön ja Euroopan naapuruus- ja kumppanuusinstrumentin ohjelmille.

Alueellisen koheesio- ja kilpailukykyohjelman (KOKO) nelivuotinen ohjelmakausi käynnistyi 1.1.2010. KOKO:n 52 ohjelma-alueessa on mukana 328 kuntaa Manner-Suomen 332 kunnasta. Lisäksi KOKO:ssa toimii seitsemän teemaverkostoa. KOKO on alueiden kehittämislain 14 § mukainen valtioneuvoston aluepoliittinen erityisohjelma. KOKO on kuntien omistama, alueiden omaehtoisen kehittämisen ohjelma, jolla tuetaan paikallistason strategista kehittämistyötä ja parannetaan alueen kehittämiseen osallistuvien toimijoiden yhteistyötä. KOKO:lla rakennetaan jokaiselle alueelle sen omiin lähtökohtiin ja mahdollisuuksiin perustuva räätälöity alueellisen kehittämisen ohjelma. Tavoitteena on alueiden kilpailukykyyn parantaminen. KOKO on verkostojen ja kumppanuuden rakentamisen väline. Tasapuolisten kehittämisedellytysten luominen ja eri toimijoiden mukaan saaminen kehittämistalkoisiin parantaa alueellista koheesiota.

Aluesuunnittelu: Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan maakunnan liiton tehtävänä on maakunnan suunnittelu. Kymenlaakson Liiton aluesuunnittelu vastaa alueiden kehittämislain mukaisesta alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisen yhteensovittamisesta sekä laaja-alaisten luonnonvarojen ja ympäristöä koskevien suunnitelmien laatimisen yhteensovittamisesta. Maakuntakaavoitus on ensisijainen suunnittelumuoto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden konkretisoinnissa.

~ maakuntasuunnitelmassa maakunnan tavoiteltava kehitys

(aluerakenteen & alueiden käytön linjaukset) ⇒ maakuntakaavan laatimisessa huomioitava mm. alue- ja yhdyskuntarakenne, ekologinen kestävyys, elinkeinoelämän toimintaedellytykset, luonnon & kulttuuriperinnön vaaliminen ja virkistysalueiden riittävyys.

Alueiden välistä yhteistyötä (interregional) toteutetaan koko Euroopan alueella ja yhteistyö jakaantuu Interreg-tyyppiseen yhteistyöhön sekä kolmeen verkosto-ohjelmaan. Ohjelmilla tuetaan alueiden välistä yhteistyötä, tiedon vaihtoa ja tutkimusta. Suomi on mukana kolmessa rajat ylittävän yhteistyön ohjelmassa, kahdessa valtioiden välisen yhteistyön ohjelmassa, Euroopan-laajuisessa alueiden välisen yhteistyön ohjelmassa (Interreg IVC) sekä kolmessa Euroopan-laajuisessa ns. verkosto-ohjelmassa (Interact, Urbact, ESPON). Lisäksi Suomi on mukana kolmessa Euroopan naapuruus- ja kumppanuusinstrumentin (ENPI CBC) ohjelmassa. Ohjelmilla tuetaan raja-alueiden ja laajempien yhteistyöalueiden yhdentymistä sekä alueiden ja kaupunkien välisten verkostojen syntymistä ja vahvistumista. Jokaiseen ohjelmaan ja rahoitettavaan hankkeeseen osallistuu alueita/kumppaneita kahdesta tai useammasta maasta. Osallistuvien maiden tai Euroopan komission ohjelmaan osoittamaa EU-rahoitusta käsitellään ja hallinnoidaan yhtenä kokonaisuutena ilman maakohtaista kiintiöintiä. Kymenlaakso on mukana **Keskisen Itämeren Interreg IV A - ohjelmassa (Central Baltic Interreg IV A Programme)** sekä **Kaakkois-Suomi - Venäjä ENPI CBC**-ohjelmassa.

CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions) on yksi EU:n tehokkaimmista yhteistyöjärjestöistä. Järjestöllä on 155 jäsenaluetta eri puolilla Eurooppaa. CPMR koostuu nykyisin seitsemästä maantieteellisestä komissiosta: 1. Välimeri-komissio 2. Atlantin kaarikomissio 3. Saarikomissio 4. Pohjanmeri komissio 5. Itämeri-komissio (perustettu Kotkassa 1996) 6. Mustameri-komissio 7. Balkanin komissio. CPMR:n ylin päättävä elin on Political Bureau. CPMR:n tavoitteena on tuoda EU instituutiota lähemmäksi kansalaisia alueiden Euroopan näkökulmasta, turvata kansalaisten edut Euroopan unionin kehityksessä, edistää eurooppalaisten alueiden taloudellista ja poliittista yhteistyötä sekä verkottumista. Kymenlaakson Liitto on ollut vuodesta 1996 CPMR:n jäsen. Liitto kuuluu Itämeri komissioon, johon tällä hetkellä kuuluu yhteensä 28 aluetta Itämeren alueen 9 eri valtiosta, lukuun ottamatta Venäjää.

Edunvalvontaa toteutetaan kansallisesti yhteistyössä valtion viranomaisten, kuntien ja muiden maakuntaohjelman rahoittamiseen osallistuvien kanssa mm. aluehallintoviranomaisten tulohajautuksen ja muiden tahojen vastaavien menettelyjen yhteydessä. EU-tasosta edunvalvontaa toteutetaan Euroopan perifeeristen merellisten alueiden järjestön CPMR:n puitteissa.

Edustajainkokous: Kymenlaakson Liiton jäsenkunnat valitsevat edustajat edustajainkokoukseen kunnan edellisen vuoden viimeisen käytettävissä olevan asukasluvun mukaan siten, että kullakin jäsenkunnalla on yksi edustaja jokaista alkavaa 5700 (viisituhattaseitsemänsataa) asukasta kohti. Kullekin edustajalle valitaan varaedustaja. Kullakin edustajalla on edustajainkokouksessa yksi ääni. Edustajainkokous on päätösvaltainen, kun kaksi kolmasosaa edustajista on saapuvilla (Kymenlaakson Liiton säännöstö 2009- 2012, 17.6.2009).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY- keskukset) on perustettu 1.1.2010. ELY-keskuksiin on koottu entisten TE- keskusten, alueellisten ympäristökeskusten, tiepiirien sekä lääninhallitusten liikenne- ja sivistysosastojen tehtäviä ja palveluita. Osa palveluista siirtyi samaan aikaan perustettuihin aluehallintovirastoihin (AVI). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia on 15. ELYn vastuualueet ovat elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri; liikenne ja infrastruktuuri sekä ympäristö ja luonnonvarat.

ENPI CBC Eöhjelmat (European Neighbourhood and Partnership Instrument): ENPI tarkoittaa Euroopan naapurisuuden ja kumppanuuden välinettä, jolla rahoitetaan ulkosuhdeohjelmia EU-maan ja EU:n ulkopuolisen maan välillä. Suomesta Venäjälle suuntautuvaa yhteistyötä rahoitetaan ENPI CBC -instrumentin kautta. Ulkorajayhteistyön valmistelua on Suomessa koordinoanut ulkoasiainministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö (sisäministeriö) on ollut valmistelussa tiiviisti mukana. Suomi osallistuu kaudella 2007- 2013 kolmen ENPI CBC -ohjelman toteutukseen, jotka ovat Kaakkois-Suomi-Venäjä . ohjelma, Karelia . ohjelma sekä Kolarctic . ohjelma. Kussakin ohjelmassa hallintoviranomaisena toimii suomalainen maakunnan liitto. Liitto hallinnoi kaikkea ohjelmarahoitusta, johon osallistuu niin EU kuin Suomen ja Venäjän valtio tasapuolisesti. Jokainen ohjelma on sisällyttänyt strategiaansa taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämisen, vastaamisen yhteisiin haasteisiin, tehokkaat ja turvalliset rajat tai kansalaisten väliset suorat yhteydet. Kymenlaakso on mukana Kaakkois-Suomi - Venäjä ENPI CBC-ohjelmassa.

Espn 2013 -ohjelma (European Spatial Planning Observation Network), joka käynnistyi tammikuussa 2008, on eurooppalaista aluesuunnittelu- ja aluekehitystyötä palveleva tutkimusohjelma. Yhteistyöhön osallistuvat kaikki EU27-jäsenmaat sekä ulkopuolelta Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi. Ohjelman puitteissa toteutetaan eurooppalaisten tutkimuslaitosten yhteistyönä useita tutkimusprojekteja, jotka liittyvät Euroopan alueelliseen kehitykseen, aluesuunnitteluun ja -politiikkaan. Ohjelman hallintoviranomaisena toimii Luxemburgin sisäasiainministeriö ja maksuviranomaisena Luxemburgin valtiovarainministeriö. Lisäksi jokainen jäsenmaa valitsee tutkimustoiminnan kansallisen vastuutahon (Espn ContactPoint), joka on Suomessa Joensuun yliopisto (Karjalan tutkimuslaitos).

Etelä-Suomen EAKR-ohjelma: Etelä-Suomen suuralueeseen kuuluu seitsemän maakuntaa: Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Kanta-Häme ja Varsinais-Suomi. Etelä-Suomi on kokonaisuutena kehittynyt hyvin, mutta suuralueen sisällä on suuria eroja. Etelä-Suomessa on seutukuntia, jotka kärsivät rajusta rakennemuutoksesta ja bruttokansantuotteen pienenemisestä. Toisaalta alueella on Suomen suurimpia kaupunkiseutuja. Alueellisten erojen kaventaminen onkin aluekehitysrahoituksen tärkein tehtävä. Etelä-Suomessa aluekehitysrahastosta rahoitetaan erityisesti haasteellisia ja ongelmallisia alueita. Rahoitusta myönnetään myös yli maakuntarajojen ulottuville hankekokonaisuuksille teemoittain. Näillä pyritään muun muassa kehittämään osaamiskeskittyä.

EU:n rakennerahasto-ohjelmat: Suomi saa EU:lta tukea kahdesta rakennerahastosta: **Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR)** ja **Euroopan sosiaalirahastosta (ESR)**. Rahastot on tarkoitettu vähentämään alueiden välisiä eroja ja parantamaan heikompien alueiden kilpailuedellytyksiä sekä ihmisten mahdollisuuksia työmarkkinoilla. Euroopan unionin tuki on lisärahoitusta Suomen kansalliseen kehittämistyöhön. Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission päätökset ja asetukset säätelevät rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoa (ks. **EUR-Lex-sivusto**). Suomen rakennerahastostrategia määrittelee tavoitteet ja painopisteet, joiden perusteella rakennerahastoista myönnetään rahaa kehityshankkeille. Rakennerahastotoimintaa ohjaa rakennerahasto-ohjelmien hallintoa ja toteuttamista varten laadittu kansallinen lainsäädäntö ja kunkin hankkeen sisällön mukainen rahoittajaviranomaisen sektorilainsäädäntö. Kansalliset lait ja asetukset löytyvät valtion **Finlex-säädöstietopankista**. Suomessa toteutetaan alueellisen kilpailukyvyyn ja työllisyyden lisäämiseksi useita kansallisia kehittämisohjelmia ja tukijärjestelmiä. Maaseudun kehittämistä tuetaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman avulla.

Euroopan sosiaalirahasto (ESR) perustettiin Rooman sopimuksella 1957. ESR- toiminta käynnistyi Suomessa vuonna 1995. Kansalliset tahot, kuten valtio, kunnat ja yksityinen sektori, osallistuvat sosiaalirahaston ohjelman rahoittamiseen. Manner-Suomessa toteutettava Euroopan sosiaalirahaston ohjelma jakautuu valtakunnalliseen ja alueelliseen osaan. Etelä-Suomella, Länsi-Suomella, Itä-Suomella ja Pohjois-Suomella on omat alueelliset osionsa, jotka perustuvat alueiden työllisyys-, elinkeino- ja osaamisstrategioihin. Valtakunnallisiin teemojen mukaisiin hankkeisiin ohjataan noin puolet ESR- rahoituksesta. Ohjelmasta tuetaan työllisyyttä ja osaamista edistäviä hankkeita. Ohjelmakaudella 2007-2013 Suomen ESR-toimintaan on varattu Euroopan unionin rahoitusta 615 miljoonaa euroa. Suomen valtion ja kuntien rahoituksen kanssa ohjelmaesityksessä on resursseja noin 1,4 miljardia euroa. Tämän lisäksi hankkeisiin käytetään yksityistä rahoitusta.

Finnvera Oyj on Suomen virallinen vientitakuulaitos (**Export Credit Agency, ECA**). Toimintaa ohjaavat erityislainsäädäntö ja valtion asettamat elinkeino- ja omistajapolitiittiset tavoitteet. Täydentää rahoitusmarkkinoita ja edistää toiminnallaan yritystoiminnan, alueiden ja viennin kehitystä. Finnvera monipuolistaa yritysten rahoitusmahdollisuuksia lainoin, takauksin ja vienninrahoituspalveluin.

Interact II -ohjelman alue kattaa koko EU:n. Lisäksi Norja ja Sveitsi osallistuvat ohjelman toteuttamiseen. Ohjelman tavoitteena on tarjota tukea Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen ja osin myös ENPI CBC -ohjelmien parissa työskenteleville toimijoille. Ohjelman hallintoviranomainen kaudella 2007-2013 on Bratislavan alue Slovakiassa. Hallintoviranomaiselle on asetettu yhteinen tekninen sihteeristö, jonka apuna toimii neljä alueellista INTERACT-toimipistettä Valenciassa, Viborgissa, Wienissä ja Turussa. Toimipisteillä on oma maantieteellinen vastuualueensa. Turun vastuulla on Pohjoismaiden (pl. Tanska), Baltian maiden ja Puolan rajat ylittävän yhteistyön ohjelmat, mukaan lukien ENPI CBC -ohjelmat. Ohjelman EU-rahoitus ohjelmakaudella on yhteensä 34 miljoonaa euroa ja kansallinen julkinen rahoitus yhteensä 6 miljoonaa euroa. Suomen osuus ohjelman kansallisesta julkisesta rahoituksesta vuosina 2007 - 2013 on noin 65 000 euroa. Rahoitus tulee kokonaisuudessaan valtiolta.

Interreg IV C-ohjelma: Alueiden välinen yhteistyöohjelma tarjoaa yhteistyömahdollisuuden alue- ja paikallistason viranomaisille ja toimijoille koko EU:n alueella. Lisäksi Norja ja Sveitsi osallistuvat ohjelman toteuttamiseen. Toteutettavilla hankkeilla pyritään vaihtamaan kokemuksia sekä yhteisesti kehitettyjä lähestymistapoja ja välineitä, jotka voisivat parantaa aluepoliittisten kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta ja tukea talouden uudistamista. Ohjelman hallintoviranomainen sekä tekninen sihteeristö sijaitsevat Ranskassa. Lisäksi alueelliset infopisteet ovat Saksassa, Puolassa ja Espanjassa. Jäsenmaissa on myös yhteystaho, josta voi kysyä esim. tukikelpoisuuteen ja vastinrahoitukseen liittyvistä asioista. Suomen neuvontapiste on työ- ja elinkeinoministeriössä. TEM myöntää kansallista valtion vastinrahoitusta suomalaisille hankekumppaneille. Ohjelman kokonaisrahoitus on n. 405 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus on jäsenmaasta riippuen maksimissaan 75 tai 85 prosenttia hyväksyttävistä julkisista kustannuksista. Suomen valtion vastinrahoitusta ohjelmalle osoitetaan kaudella 2007-2013 n. 5,4 miljoonaa euroa.

Isäntäkunta (vastuukuntamalli, keskuskuntamalli, yhteislautakunta): Puitelain mukaan yhteistoiminta-alueen tehtävät voidaan antaa . kuntalain mukaisesti . isäntäkunnan eli yhden kunnan hoidettavaksi. Tällöin tehtävien hoitamista varten perustetaan alueen kuntien yhteinen toimielin, joka voi olla lautakunta, johtokunta tai toimikunta. Puitelaki edellyttää, että yhteistoiminta-alueen päätöksenteko perustuu siihen osallistuvien kuntien asukasluukuun, elleivät kunnat toisin sovi. Yhteisestä toimielimestä eli isäntäkuntamallista säädetään kuntalaisia.

Itämeren valtioiden väliseen yhteistyöohjelmaan (Baltic Sea Region) kuuluvat Suomi, Ruotsi, Tanska, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Norja ja Valko-Venäjä kokonaisuudessaan sekä alueita Saksasta ja Venäjältä. Ohjelma sisältää ENPI-komponentin, joka mahdollistaa venäläisten ja valkovenäläisten toimijoiden osallistumisen ohjelmaan. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa kehitystä kohti kestävä, kilpailukykyistä ja alueellisesti integroitua Itämeren aluetta. Ohjelma sisältää kolme eri kokonaisuutta: Central Baltic (koko alue), Etelä-Suomi. Viro-alaohjelma ja Saariston ja saarten alaohjelma. Varsinais-Suomen liitto toimii Central Baltic -ohjelman hallinto- ja todentamisviranomaisena. Itämeren valtioiden välisen ohjelman EAKR-rahoitus ohjelmakaudella on yhteensä 208,0 miljoonaa euroa, sitä vastaava Norjan rahoitus 6 miljoonaa euroa ja Venäjälle ja Valko-Venäjälle osoitettu ENPI-rahoitus 22,6 miljoonaa euroa. EAKR-rahoitusta täydentävä kansallinen vastinrahoitus hankkeille on 15-25 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista. Suomen valtion ja kuntasektorin vastinrahoitus ohjelmalle on vuosina 2007 - 2013 yhteensä noin seitsemän miljoonaa euroa.

Kaakkois-Suomi - Venäjä ENPI CBC -ohjelma-alueeseen kuuluvat Suomen puolella Etelä-Karjala, Etelä-Savo ja Kymenlaakso sekä Venäjän puolella Pietarin kaupunki ja Leningradin alue. Rajoittuvina alueina ohjelmaan voivat osallistua myös Itä-Uusimaa, Päijät-Häme ja Pohjois-Savo sekä Karjalan tasavalta. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa edellä mainittujen alueiden välistä yhteistyötä ja luoda hyvät edellytykset yhteistyön toteuttamiselle. Tarkoituksena on kehittää ohjelma-aluetta mahdollisimman yhtenäisenä taloudellisen ja logistisen liiketoiminnan keskuksena, joka on investointien kannalta houkutteleva ja jossa yritystoiminta lisääntyy ja ihmisten hyvinvointi paranee. Ohjelman hallintoviranomaisen tehtävät hoitaa Etelä-Karjalan liitto ja sen raja-alueyhteistyö ja kansainväliset asiat -yksikkö.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 1.1.2010 toimintansa aloittanut valtionhallinnon alueellinen kehittämis- ja palvelukeskus. ELY-keskuksen tehtävät muodostuvat entisen Kaakkois-Suomen TE-keskuksen, Kaakkois-Suomen tiepiirin ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen tehtävistä. Lisäksi Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa hoidetaan entisen Etelä-Suomen lääninhallituksen liikenne- ja sivistysosastojen tehtäviä.

Kansallinen kehittämisrahoitus (valtion vastinrahoitus, kansallinen vastinraha): EU-hankkeissa käytetään pääsääntöisesti EU-rahaman vastinparina julkista kansallista rahoitusta. Hankkeissa käytettävän EU-rahaman osuus on 40 % ja kansallisen rahoituksen (valtio, kunta) osuus 60 %. Lisäksi Suomessa on organisaatioita (TEKES, Finnvera), joiden tehtävänä on rahoittaa kehittämishankkeita kansainvälisen kilpailukykyyn ja esim. kansallisen tasapuolisen kehityksen edistämiseksi.

Keskisen Itämeren Interreg IV A-ohjelma (Central Baltic INTERREG IV A 2007. 2013) on Euroopan alueellisen yhteistyön tavoitteen ohjelma, jolla edistetään EU:n sisärajoja ylittävää yhteistyötä. Ohjelma-alueeseen kuuluu Etelä-Suomen rannikkomaakuntien (Kymenlaakso, Itä-Uusimaa, Uusimaa ja Varsinais-Suomi) lisäksi alueita Virossa, Latviasta ja Ruotsista. Ohjelma on jakautunut kolmeen osaan, temaattiseen pääohjelmaan ja Etelä-Suomi-Viro- sekä Saaristo ja saaret -alaohjelmiin. Hallintoviranomaisena toimii Varsinais-Suomen liitto. Ohjelman EAKR-rahoitus koko ohjelmakaudella on 102,2 miljoonaa euroa. Suomen valtion ja kuntasektorin vastinrahoitus ohjelmalle on yhteensä noin 11,4 miljoonaa euroa. Lisäksi Kymenlaaksossa voidaan hyödyntää koko Itämeren alueen kattavaa Baltic Sea Region Interreg IV B-ohjelmaa.

Kunta- ja palvelurakennemuudistus (PARAS) on suurin kunnallishallinnon ja -palveluiden uudistus Suomen historiassa. Valtioneuvosto käynnisti keväällä 2005 Paras-hankkeen kunta- ja palvelurakenteen uudistamiseksi. Uudistus perustuu ns. Paras-puitelakiin, joka tuli voimaan helmikuussa 2007. Uudistuksessa kuntien palvelurakenteita vahvistetaan kokoamalla yhteen kuntaa laajempaa väestöpohjaa edellyttäviä palveluja ja lisäämällä yhteistoimintaa. Uudistus vahvistaa kunta- ja palvelurakennetta, edistää uusia palvelujen tuotantotapoja ja organisointia, uudistaa kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmiä sekä tarkistaa kuntien ja valtion välistä tehtäväjakoja. Tavoitteet saavutetaan kuntien yhdistymisellä (kuntaliitokset) tai perustamalla yhteistoiminta-alue. Uudistusta ohjaavat laki kunta- ja palvelurakennemuudistuksesta sekä lait kuntajakolain muuttamisesta ja varainsiirtoverolain muuttamisesta. Kunnat toteuttavat uudistuksen yhteistyössä valtion kanssa vuoden 2012 loppuun mennessä.

Kymenlaakson maakuntavaltuusto (maakuntavaltuusto, yhtymävaltuusto) on liiton ylin päättävä elin, joka koostuu 35 luottamushenkilöstä. Maakuntavaltuuston toimikausi on kunnallisvaaleilla valittujen kunnallisvaltuustojen toimikausi. Kokoonpano on sovitettu vastaamaan maakunnan puoluejakaamaa ja tasa-arvolain vaatimuksia ja on otettu huomioon alueellinen edustavuus. Valtuusto hyväksyy maakuntasuunnitelman ja -ohjelman, liiton vuosittaisen talousarvion, tilinpäätöksen sekä maakuntakaavan.

Kymenlaakson maakuntahallituksessa on 13 jäsentä. Hallituksen kokoonpano on sovitettu vastaamaan kunnallisvaalien tuloksia (2009 - 2012). Lisäksi kokoonpanossa on otettu huomioon tasa-arvolain vaatimukset ja alueellinen edustavuus. Maakuntahallituksen roolina on vastata liiton ja maakunnan edunvalvonnasta, liiton hallinnon ja talouden hoidosta sekä maakuntavaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamisesta että huolehtia maakuntavaltuuston päätösten täytäntöönpanosta. Maakuntahallituksen tehtävät määritellään tarkemmin hallintosäännössä sekä maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksessä.

Kymenlaakson kesäyliopisto on ympärivuotisesti toimiva, avointa yliopisto-opetusta, ammatillisesti sivistävää jatko-, lisä- ja täydennyskoulutusta, valmentavaa opetusta, yleissivistävää koulutusta sekä alue- ja kulttuurifoorumeita ja luentosarjoja järjestävä ja toteuttava aikuiskoulutus- ja kehittämisorganisaatio. Kesäyliopisto kuuluu koulutusta koskevan lainsäädännön piiriin ja sitä koskevat säädökset vapaasta sivistystyöstä. Opetusohjelman toteuttaminen perustuu maakunnassa olevien asiakkaiden koulutus- ja sivistystarpeisiin.

Kymenlaakson kokonaisuutukaava: Ympäristöministeriö on vahvistanut Kymenlaakson seutukaavan 19.6.2001. Kymenlaakson kokonaisuutukaava on osittain korvattu Kymenlaakson maakuntakaavalla, taajamat ja niiden ympäristöt. Kymenlaakson kokonaisuutukaava on muilta osin 1.1.2010 lähtien voimassa maakuntakaavana, kunnes Kymenlaakson maakuntakaava, maaseutu ja luonto, vahvistuu ja saa lainvoiman.

Leader-toimintaryhmä on rekisteröity yhdistys, joka kannustaa maaseudun asukkaita kehittämään omaa kotiseutuaan, lisäämään sen viihtyisyyttä sekä synnyttämään uusia työpaikkoja ja yrityksiä. Leader on toimintatapa, jonka ydin on paikallinen ja asukkaiden oma aktiivinen toiminta maaseudun kehittämiseksi. Toimintatapa täydentää hyvin Suomen perinteistä kylätoimintaa. Leader-toiminta alkoi Suomessa 1996. Suomessa toimii 56 toimintaryhmää. Toimintaryhmät rahoittavat yleishyödyllisiä ja elinkeinotoimintaa edistäviä hankkeita sekä yritystukia sekä neuvovat tuen hakijoita hakemusten valmistelussa ja hankkeiden toteuttamisessa. Kansainvälisiä yhteistyöhankkeita voidaan rahoittaa maaseudun kehittämissuunnitelmissa Leader-toimintatavan kautta. Vuonna 1997 toimintatapaa laajennettiin kansallisella POMO-ohjelmalla (Paikallisen omaehtoisuuden maaseutuohjelma).

Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) tärkein tehtävä on toimia EU:n rakennerahastopolitiikan ja kansallisten aluekehitysvarojen yhteen sovittajana. Maakunnan yhteistyöryhmä on lakisääteinen toimielin, jonka rakennerahastolain mukaan asettaa maakuntahallitus. Yhteistyöryhmä koostuu Kymenlaakson maakunnan Liitosta ja sen jäsenkunnista, ohjelmia rahoittavista valtion viranomaisista ja muista valtionhallintoon kuuluvista organisaatioista sekä alueen kehittämisen kannalta tärkeimmistä työmarkkina- ja elinkeinojärjestöistä.

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö (MYRS) käsittelee hankehakemukset lukuun ottamatta ylimaakunnallisia ja kustannuksiltaan merkittäviä suurempia hankkeita.

Maakunnan kehittämisraha on valtion talousarviossa alueiden kehittämiseen tarkoitettu kansallinen määräraha. Maakunnan kehittämisrahan jakamisesta maakunnille päättää valtioneuvosto. Rahaa voidaan osoittaa mm. aluekeskus- ja osaamiskeskusohjelmiin (KOKO, OSKE), ulkomaisiin yhteistyöhankkeisiin sekä alueiden elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Maakuntahallitus päättää kehittämisrahan myöntämisestä hankkeille. Kehittämisrahaa käytetään maakuntaohjelman toimintalinjoja tukevien määräaikaisten kehittämishankkeiden toteuttamiseen.

Maakunnan yhteistyöasiakirja (MYAK) on keskeinen elementti maakuntavaltuuston vuonna 2005 hyväksymän Kymenlaakson maakuntasuunnitelman ja vuonna 2006 hyväksytyin maakuntaohjelman 2007- 2010 toteuttamisessa. Voimassa oleva yhteistyöasiakirja on 2010- 2011 (Maakunnan yhteistyöryhmä 18.9.2009). Asiakirja sisältää esityksen rakennerahastojen (EAKR, ESR) ja vastaavien kansallisten rahoitusosuuksien kohdistumisesta maakunnassa rakennerahasto-ohjelmia rahoittaville valtion viranomaisille, maakunnan liitolle ja muille rahoitukseen osallistuville tahoille (ELY, Finnvera, TEKES). EAKR- ja ESR rahoitus kohdistetaan toimintalinjoittain hankekokonaisuuksille.

Maakuntakaavan (Maaseutu ja luonto) kaava-alue on Kymenlaakson maakunta: Hamina, Iitti, Kotka, Kouvola, Miehikkälä, Pyhtää ja Virolahti. Vahvistuessaan maakuntakaava korvaa suunnittelualueella vahvistetun ja voimassa olevan Kymenlaakson seutukaavan. Maakuntakaavan keskeisiä asiakokonaisuuksia ovat alue- ja yhdyskuntarakenne, yhteysverkon kehittämistarpeet, kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen edellyttämät kaavaratkaisut, luonnonvarojen käytön ohjaus, virkistys-, loma-asutus- ja matkailurakenne yms. Lain mukaan kaavan toteuttamisen vaikutukset on tarpeellisessa määrin arvioitava ja otettava huomioon kaavaa laadittaessa ja hyväksyttäessä. Arvioinnin tehtävänä on myös tukea kaavaratkaisujen valmistelua ja valintaa. Lisäksi selvitetään, voidaanko mahdollisia haitallisia vaikutuksia ehkäistä tai lieventää.

Maakuntaohjelma laaditaan maakuntavaltuuston toimikausittain neljäksi vuodeksi ja sitä tarkistetaan tarvittaessa. Maakuntaohjelma tarkentaa pidemmälle aikavälille laaditun Kymenlaakson maakuntasuunnitelman toteuttamista määrittämällä mm. maakunnan kannalta keskeisimmät hankekokonaisuudet ja rahoitussuunnitelman. Maakuntaohjelmaan sisältyvät mm. eri EU-ohjelmien, Kouvolan kaupunkiseudun ja Kotkan- Haminan seudun aluekeskusohjelmien sekä Kaakkois-Suomen osaamiskeskusohjelman keskeinen sisältö. Myös Kymenlaakson korkeakouluyksiköiden ja Kymenlaakson kesäyliopiston strategiset linjaukset on otettu huomioon.

Maakuntaohjelman kehittäminen (MAKO) on osa aluehallinnon uudistamista Kymenlaakson alueella. Kehittämishanke (1.9.2009 - 31.12.2011) on ALKU-hankkeen valtakunnallinen pilotti. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Kymenlaakso ja Etelä-Karjala. Kehittämishankkeen avulla maakuntien maakuntaohjelmapirosesseja ja sisällön pääteemoja yhdenmukaistetaan ja aluerakenne 2030 prosessoidaan yhdessä.

Maakuntasuunnitelma on pitkäntähtäimen visio maakunnan kehittämistä, joka luo pohjan alueen kaikelle suunnittelulle. Suunnitelma tarkistetaan neljän vuoden välein, hyväksymisestä päättää maakuntavaltuusto. Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltava kehitys vuosina 2005- 2015. Tavoitelinjaukset huomioivat Kotkan- Haminan ja Kouvolan seutujen tarpeet ja pyrkimykset.

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma (TOTSU) valmistellaan vuosittain Kymenlaakson Liiton johdolla yhteistyössä aluepoliittista rahoitusta myöntävien viranomaisten ja kuntien kanssa. Toteuttamissuunnitelma sisältää ehdotuksen maakuntaohjelman ja erityisohjelmien toteuttamisen kannalta keskeisiksi hankkeiksi ja muiksi toimenpiteiksi sekä arvion niiden rahoittamisesta. Suunnitelma nivelletään valtion talousarvion laatimisprosessiin. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman valtionrahoitusta koskeva osuus on maakunnan valtionrahoitusesitys keskeisistä alueiden kehittämiseen vaikuttavista alueellisista määrärahoista ja muista alueiden kehittämiseen vaikuttavista määrärahoista.

Maatilatalouden kehittämisrahasto (MAKERA) on maa- ja metsätalousministeriön hoidettavana oleva valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto. Rahaston tehtävänä on turvata ja täydentää maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen rahoitusta sekä edistää niiden kehittämistä tarkoittavaa toimintaa.

Maaseudun kehittäminen: Ohjelmakaudelle 2007- 2013 Suomeen on laadittu yksi kansallinen maaseudun kehittämisstrategia, jota toteuttavat Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmat. Maa- ja metsätalousministeriö (maaseudun kehittämissyksikkö, maaseutuverkostoyksikkö, Maaseutuvirasto) vastaa Suomen maaseudun kehittämisstrategian sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta. Ahvenanmaan ohjelmaa hallinnoi Ahvenanmaan maakuntahallitus.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä (YTR) on valtioneuvoston asettama yhteistyöelin, joka pyrkii eri tavoin edistämään maaseudun hyvinvointia.

Maaseuturahasto: Suomalaista maaseutua kehitetään EU:n maaseuturahastosta eli Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta saatavin varoin. EU-osuuden lisäksi ohjelman rahoitus koostuu kansallisesta rahoitusosuudesta (valtio+ kunnat). Kolmas osuus muodostuu yksityisestä rahoituksesta.

Maaseutuverkosto koostuu Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämisohjelmien keskeisistä toimijoista. Verkoston päätehtävät (viestintä, koulutus, hyvien käytäntöjen kerääminen ja levittäminen sekä kansainvälistymisen edistäminen) on määritelty Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa. Verkosto välittää tietoa kehittämisohjelman mahdollisuuksista ja tuloksista ohjelman toimijoille, potentiaalisille tuensaajille ja suurelle yleisölle. Maaseutuverkostoyksikkö toimii valtakunnallisen maaseutuverkoston aktiivisena kokoajana ja sitouttajana.

Osaamiskeskusohjelma (OSKE) on alueiden kehittämislain mukainen valtioneuvoston määräaikainen erityisohjelma, jonka avulla suunnataan toimenpiteitä kansallisesti tärkeille painopistealoille. Ohjelmalla tuetaan alueellisia vahvuuksia, alueiden erikoistumista ja osaamiskeskusten välistä yhteistyötä. Kansallista ohjelmaa toteuttaa 13 kansallisesti merkittävää osaamisklusteria ja 21 osaamiskeskusta eri alueilta. Toimintamalli klusteriperusteiseksi kaudelle 2007-2013, yhtenä tavoitteena terävöittää alueiden välistä erikoistumista ja vahvistaa osaamiskeskusten välistä yhteistyötä. Osaamisklusteri kokoaa yhteen eri alueilla sijaitsevien osaamiskeskusten toimijat ja muodostuu vähintään kahden osaamiskeskuksen toisiaan täydentävistä osaamisaloista. Esim. Kouvola Innovation kuuluu Digibusiness-osaamisklusteriin viiden muun osaamiskeskuksen kanssa. Kouvolan vastuulla on monikielisen viestinnän ja sisällönhallinnan osaamisala sekä Venäjä- ja Kiina-yhteistyö. Osaamiskeskustoiminnan lähtökohdiana on tutkimuslaitosten, korkeakoulujen, teknologiakeskusten, elinkeinoelämän ja eri rahoittajatahojen välinen yhteistyö valituilla osaamisaloilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tarkoitus on määritelty Maankäyttö- ja rakennuslaissa. Laki edellyttää, että kaikilla osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun. Osallisia ovat mm. alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Avoimen ja vuorovaikutteisen kaavoituksen ja hyvän lopputuloksen edellytykset luodaan osallistumis- ja arviointisuunnitelman avulla. Se kertoo yhteistyön pelisäännöt ja auttaa asukkaita, viranomaisia ja yhdistyksiä löytämään oman roolinsa kaavaprosessissa. Osallisille varataan mahdollisuus arvioida kaavaluonnosta ja -ehdotusta, valmisteluaineistoa ja kaavoituksen vaikutuksia sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi (SOVA): Lain mukaan viranomaisella on velvollisuus selvittää ja arvioida valmistelemiensä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset, jos niiden toteuttaminen voi vaikuttaa merkittävästi ihmiseen, luontoon ja sen monimuotoisuuteen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan tai luonnonvaroihin. Suunnitelman tai ohjelman ympäristöarvioinnista vastaa viranomainen, joka suunnitelman tai ohjelman valmistelee.

Tekes . teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus edistää tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Tekes on yritysten, yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten haastavien tutkimus- ja kehitysprojektien ja innovaatiotoiminnan rahoittaja ja aktivoija.

Urbact II -ohjelma 2007-2013 on jatkoa edellisen rakennerahastokauden Urban-ohjelmien kokemustenvaihto-ohjelmalle. Ohjelman tavoitteena on kokemustenvaihtoverkkojen, työryhmien ja tutkimusten kautta selvittää kaupunkien kehittämisen hyviä kokemuksia, koota sekä levittää niitä. Ohjelmaan osallistuvat EU-jäsenmaiden lisäksi ainakin Norja. Urbactin kansallista käsittelyä koordinoi työ- ja elinkeinoministeriö. Ohjelman kokonaisrahoitus on 68,2 miljoonaa euroa, josta EAKR:n osuus on 53,3, jäsenmaiden 5,2 ja paikallisen tason 9,3 miljoonaa euroa. Lisäksi Norjan valtio tukee ohjelmaa. Suomen kansalliseksi valtion rahoitusosuudeksi on arvioitu 300 000 euroa.

Valtioiden välinen yhteistyö (transnational cooperation) on ylikansallista yhteistyötä, joka voi ulottua raja-alueita laajemmillekin alueille. Toteuttajina valtioiden välisissä ohjelmissa voivat toimia aivan samankaltaiset tahot kuin muissakin Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmissa; niin alue- ja paikallistason kuin valtakunnalliset julkiset ja julkisen kaltaiset toimijat. Toimijoita tulee olla vähintään kolmesta ohjelma-alueen maasta. Valtioiden välisen yhteistyön ohjelmilla tuetaan erityisesti innovaatioihin, ympäristöön, saavutettavuuteen ja kestäväan kaupunkikehitykseen liittyviä toimia. Suomi osallistuu ohjelmakaudella 2007-2013 **Itämeren ohjelmaan (Baltic Sea Region)** sekä **Pohjoisen Periferian ohjelmaan (Northern Periphery)**.

Venäjän suunnan yhteistyö: Kymenlaakson merkittävimmät yhteistyökumppanit Venäjän puolella ovat maansa dynaamisimmin kasvavien alueiden joukossa. Yhteistyön tavoitteena onkin edistää maakunnan yritysten mahdollisuuksia hyödyntää kyseisiä markkinoita. Kymenlaakso kuuluu Pietarin ja Leningradin oblastin alueen kanssa EU:n rahoittamaan Kaakkois-Suomi . Venäjä ENPI CBC 2007 . 2013 ohjelma-alueeseen. Kaakkois-Suomen maakunnat ja Pietarin kaupunki allekirjoittivat maaliskuussa 2007 yhteistyösopimuksen, jonka erityisiä kehittämiskohteita ovat yritystoiminta, innovaatiot tieto- ja viestintä-teknologia, matkailu, kuljetus- ja logistiikka sekä ympäristönsuojelu ja ympäristöteknologia.

Viron suunnan yhteistyö: Kymenlaakson Liitto on vuodesta 1995 lähtien ollut mukana Itä-Uudenmaan ja Päijät-Hämeen liittojen kanssa Viron 3+3 yhteistyössä. Viron puolelta mukana ovat Itä-Virumaa, Länsi-Virumaa ja Jõgeva. 3+3 yhteistyön osa-alueita ovat pääasiassa ympäristöasiat sekä perus- ja ammatilliseen koulutukseen liittyvät asiat. Liitto on mukana 2007 perustetussa Viron suunnan yhteistoimistossa. Toimiston tavoitteena on erityisesti edistää yhteistyötä ja hankkeita, jotka toteuttavat Keskeisen Itämeren ohjelmaa sekä alueellisen yhteistyön tavoitetta. Toimiston päätehtävänä on toimijoiden välinen yhteydenpito, edistää parhaimpien hankekumppanien saatavuutta sekä parantaa yhteistyötä eri toimijoiden sekä viranomaisten välillä.

Vähämerkityksellinen tuki eli de minimis -tuki: De minimis -asetuksen puitteissa yritykselle on mahdollista maksaa tukea enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana. Summassa tulee huomioida kaikkien eri viranomaisten yhteensä de minimis -tukena kyseisenä ajanjaksona myöntämä rahoitus. Tuki voi olla lähtökohtaisesti tarkoitettu mihin tahansa yrityksen kustannuksiin, kunhan yrityksen kaikki eri lähteistä kolmen verovuoden aikana saama de minimis -tuki ei ylitä 200 000 euron rajaa. Kaikista muista tukimuodoista poiketen de minimis -tuesta ei tarvitse tehdä minkäänlaisia ilmoituksia tai raportointia komissiolle. Tuen myöntämistä koskevat tiedot on kuitenkin säilytettävä 10 vuoden ajan, jotta tarvittaessa voidaan todentaa, että de minimis -asetuksen määräyksiä on noudatettu +(<http://www.tem.fi/index.phtml?s=497>) Esim. Kymenlaakson liiton myöntämä tuki yrityksille on de minimis-ehtoista, koska liiton rahoitusta ei ole notifioitu suoraksi yritystueksi.

Yhteistoiminta-alue: 1.1.2010 tuli voimaan uusi aluekehityslaki (1651/2009), jossa määrätään maan jakamisesta maakuntien yhteistoiminta-alueisiin. Yhteistoiminta on keskeinen keino turvata ja järjestää kuntien palveluita. Yhteistoiminnassa hoidetaan tehtäviä, jotka ovat Kaakkois-Suomen pitkäjänteisen kehittämisen kannalta merkittäviä, sisältävät maakuntaohjelmiin ja niiden toteuttamissuunnitelmiin ja koskevat koko aluetta. Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson liittojen maakuntien yhteistyöryhmät ovat valmistelleet yhdessä maakuntaohjelmaa vuosille 2011 . 2014 ja toteuttamissuunnitelmaa vuosille 2011- 2012. Yhteisellä valmistelulla pyritään siihen, että liitoilla on yhteinen näkemys kaakkoisen Suomen kehittämistavoitteista. Yhteisten osien lisäksi suunnitelma-asiakirjat sisältävät kummankin maakunnan omat kehittämistavoitteet ja toimenpideohjelman. Lain mukaan päätösvaltaa yhteistoiminta-asioissa käyttää joko maakunnan liittojen yhteinen toimielin tai maakunnan liitot yhtäpitävin päätöksin. Päätöksenteon organisoinnista päättävät jäsenkuntien kunnallisvaltuustot.

Ylimaakunnallisen hankkeen määritelmä on sidoksissa maakunnan yhteistyöasiakirja -menettelyyn. Maakunnan yhteistyöasiakirjassa on määritelty kunkin maakunnassa toimivan välittävän toimielimen (esim. Kymenlaakson Liitto ja ELY-keskus) rahoituskehys sekä ohjelmareserviin jätettävä rahoitusosuus. Hankkeesta, joka ulottuu useamman kuin yhden maakunnan alueelle käytetään nimitystä ylimentaakunnallinen hanke.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten yhtenäistä huomiointia suunnittelussa ja päätöksenteossa. Arviointi tehdään kaikille hankkeille, joista saattaa aiheutua merkittäviä ympäristövaikutuksia. Lainsäädännössä on määritelty hankkeet, joista on aina tehtävä ympäristövaikutusten arviointi erityisessä YVA-menettelyssä (esim. moottoritiet). Lisäksi ELY-keskus voi yksittäistapauksessa päättää hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista YVA-menettelyssä. Tavoitteena on lisätä kansalaisten tiedonsaantia sekä mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeen suunnitteluun. Kansalaisosallistumisella pyritään varmistamaan eri sidosryhmien näkemysten huomiointi hankkeen vaikutuksista mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Menettelyssä kartoitetaan suunnitellun toiminnan välittömät tai välilliset vaikutukset mm. ihmisten terveyteen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen. Menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä eikä ratkaista sitä koskevia lupa-asioita. Arviointimenettely on kaksivaiheinen: ensin hankkeesta vastaava yhtiö tekee ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja toisessa vaiheessa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan tahon suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä ympäristövaikutusten arvioimiseksi. TEM pyytää YVA-ohjelmasta lausunnot vaikutusalueen kunnilta sekä monilta viranomaisilta ja yhteisöiltä. Lisäksi kansalaisilla on mahdollisuus esittää YVA-ohjelmasta mielipiteitä. Ohjelman jälkeen hankkeesta vastaava taho tekee **YVA-selostuksen**, josta TEM niin ikään pyytää lausuntoja ja vastaanottaa mielipiteitä. TEM antaa YVA-selostuksesta loppulausuntonsa itse selostuksen sekä annettujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella. Tämä lausunto päättää YVA-menettelyn. YVA-menettelyn jälkeen lupaviranomaiset sekä hanketta valmisteleva taho käyttävät arviointiselostusta ja TEMin antamaa lausuntoa päätöksentekonsa perusaineistona.

Lisätietoja:

Kymenlaakson Liitto <http://www.kymenlaakso.fi/liitto/>

Etelä-Karjalan Liitto <http://www.ekliitto.fi/>

Päijät-Hämeen Liitto <http://www.paijat-hame.fi/>

Varsinais-Suomen Liitto <http://www.varsinais-suomi.fi/>

Ulkoasiainministeriö <http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?>

Oikeusministeriö www.om.fi

Sisäasiainministeriö www.intermin.fi

Puolustusministeriö www.defmin.fi

Valtiovarainministeriö www.vm.fi

Opetusministeriö www.minedu.fi

Maa- ja metsätalousministeriö www.mmm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö www.lvm.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö www.tem.fi

Valtioneuvoston kanslia www.vnk.fi

Sosiaali- ja terveysministeriö www.stm.fi

<http://www.google.fi/>
<http://www.avi.fi/fi/Sivut/etusivu.aspx>
<http://www.centralbaltic.eu>
http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/history/index_fi.htm
www.cpmr.org
<http://www.ekliitto.fi/>
<http://www.ely-keskus.fi/fi/Sivut/default.aspx>
<http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/KaakkoisSuomenELY/Sivut/default.aspx>
<http://www.etela-suomeneakr.fi/>
<http://www.espon.eu/>
<http://www.esr.fi/esr/fi/etusivu/>
http://europa.eu/index_fi.htm
www.europa.eu
<http://eur-lex.europa.eu/fi/tools/about.htm>
<http://www.eu.baltic.net/>
<http://www.finlex.fi/fi/>
<http://www.finnicakymenlaakso.fi/>
<http://www.finnvera.fi/>
<http://www.interreg4c.net/>
<http://kartat.kymenlaakso.fi/taajamatjaniidenymparistot/>
http://kunnat.net/k_etusivu.asp?path=1
<http://www.kymi.ee/>
<http://www.maaseutu.fi/fi/index.html>
<http://www.maaseutupolitiikka.fi/>
<http://www.mavi.fi/fi/index.html>
<http://www.oske.net/>
<http://www.poliisi.fi/>
<http://portal.liikennevirasto.fi/>
www.rakennerahastot.fi
www.regeringen.ax
<http://www.reg.fi/>
<http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/>
<http://www.southeastfinrusnpi.fi/>
<http://www.tekes.fi/fi/community/Etusivu/307/Etusivu/381>
<http://www.tem.fi/koko>
<http://www.tem.fi/index.phtml?s=2184>
<http://www.tem.fi/index.phtml?s=2198>
<http://www.tem.fi/index.phtml?s=2163>
<http://trinity.siteadmin.fi/File.aspx?id=459452&ext=jpg&routing=329040&webid=329043&name=Ce>
<http://www.valtioneuvosto.fi/ministeriot/fi.jsp>
http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/022_alku/index.jsp
http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/025_paras/index.jsp
<http://www.ymparisto.fi/>
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=17&lan=fi>
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=68&lan=fi>